Ч. 90 (13.988). Львів, субота 6. квітня 1935. Opłata pocztowa opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор прий. має від 11—12 год. перед. полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Інформаційні розмови у Стрезі.

Прем. Мекдональд не поїде до Стрези.

ЛЬОНДОН, 5. 4. ПАТ. „Таймс" оголосив, кажучи інспіровану, таку вістку: В деяких колах кружляють поголоски, буцімто прем. Мекдональд візьме участь у нарадах у Стрезі. Британський кабінет уважає наради у Стрезі інформаційними розмовами, підчас яких зясують і вияснять висліди візит британських міністрів у Берліні, Москві, Варшаві і Празі. На нараді не западуть ніякі рішення. Крім мін. Саймона та Ідена до Стрези не поїдуть інші міністри. Коли на нараді дійдуть до переконання, що слід теж запросити Німеччину, тоді присутність прем. Мекдональда буде мабуть побажана.

До чого змагає система збірної безпеки.

ЛЬОНДОН, 5. 4. ПАТ. У вступній статті про британську політику „Таймс" стверджує, що В. Британія підтримує збірну систему, то більше як до дипльоматичної підтримки обовязана В. Британія тільки в західній Европі. Мін. Іден безсумніву представить англійському урядові, що ріжні краї ріжно інтерпретують поняття системи збірної безпеки. Польща виразно зазначила, що не приступить до пакту взаімної помочі на Сході Европи. Та через те Польща бодай не є противником збірної системи. Німеччина відмовилася теж приступити до східного пакту. Знаємо, що канц. Гітлер погодиться заключити договір про ненапад з кожним сусідом — з винятком хіба Литви — та прийняти всі двосторонні договори, в яких сторони зобовязувались би не помагати напасникові. Може така система не є в цілості збірною системою, але не протирічить їй. Така система повинна бути в відповідній площині, на якій В. Британія могтиме продовжувати свої заміри зорґанізувати мир, думаючи про те, що остаточною ціллю є злучити всі уряди в Лізі Націй.

Конфіскують майно за участь у повстанні.

АТЕНИ, 5. 4. ПАТ. Слідство у справі недавнього повстання виявило теж участь багатьох провідників колишньої опозиції, членів національної коаліції і членів републиканської ліґи. Всі підсудні стануть перед воєнним судом. Уряд сконфіскував майно недавно померлого предсідника сенату Гонатаса.

Франція не заключить військових конвенцій.

ПАРИЖ, 5. 4. ПАТ. Авас повідомляє: Міністри національної оборони: війни ген. Морен і летунства ген. Дене рішучо заперечують повідомлення німецької преси буцьто би вони і ген. Тетенжер говорили в військовій комісії Палати про військові конвенції Франції з Італією, Совітами, Чехословаччиною і Бельгією. Заяви, які буцімто мали скласти французькі міністри, в цілості суперечать політиці Франції.

ІДЕН У ПРАЗІ.

ПРАГА, 5. 4. ПАТ. Мін. Бенеш і Іден мали вчора 2-годинну розмову в будинку мін-ства закорд. справ, після чого оголошено такий комунікат: Оба міністри у приязній і сердечній атмосфері обмінялися поглядами на всі питання, порушені в льондонськім комунікаті з 3. лютого. Мін. Бенеш подякував щиро мін. Іденові, що повідомив його про вислід своїх візит у інших столицях. Крім того в подрібнім експозе мін. Бенеш представив Іденові напрямні чехословацької політики, яка змагає до закріплення миру. Оба міністри устійнили повну згідність поглядів у політиці обох держав для утревалення миру та щирої співпраці між народами.

По розмовах відбулося в тіснішому гурті снідання, видане мін. Бенешом. Присутній був теж премієр Малїпетр. В год. 13.30 мін. Іден у товаристві секр. Генкея відлетів до Льондону.

Політичне снідання у Празі.

ПРАГА, 5. 4. ПАТ. Чехословацьке Пресове Бюро повідомляє, що в часі снідання в честь мін. Ідена промовляв мін. д-р Бенеш. В промові говорив про приязнь обох народів та про значіння поїздки мін. Ідена по Европі для миру й міжнародньої співпраці у Лізі Націй. Мін. Іден у відповіді підкреслив вірність Чехословаччини та її міністра Бенеша засаді збірної безпеки. „Мої візити — говорив — не мали іншої мети, як утревалити мир. Часи, коли народи шукали направи своїх обставин у війні минулися. Нині ми всі занадто зі собою звязані, щоби була можлива війна. Всі вдержимося, або всі разом провалимося. Це засада пакту Ліґи".

Три тисячі убитих підчас бою з комуністами.

ГОНГ-КОНГ, 5. 4. ПАТ. Між китайськими урядовими військами і китайськими комуністами ведуться дуже завзяті бої. Підчас останньої битви згинуло 3.000 урядових вояків. Передна сторожа комуністів віддалена тепер 16 миль від міста Квей-Янг, яке начислює 100 тисяч мешканців. Крівава битва почалась нині вранці. Всі місіонарі покинули Квей-Янг. Марш. Чанґ-Кай-Шек вислав проти комуністів усі запасні частини.

Страх большевицького уряду за долю колхозів.

Большевицька преса широко розписується про новий закон для колхозів, який приняли на II. зїзді колхозників-ударників. Московська „Правда" з 2. квітня ц. р. у великій передовиці п. н. „За колхозну демократію" нарікає, що кольоші керманичі колхозів не легко зрікаються своїх привілеїв, які давали їм право призначати й усувати працівників. „Нема злих колхозників, є тільки лихі керманичі" — пише „Правда". За лиху працю на ріллі колхозів скидає відповідальність на керманичів, районові установи та ... колхозів. Ціла стаття зраджує занепокоєння большевицького уряду, що селяни-колхозники не погодилися зі своєю долею і далі минулорічними методами нищать машини, не йдуть до праці і т. д., щоб таким чином запротестувати проти колхозної системи. „Правда" наводить один такий вимовний факт, який вказує на страшне положення селян-колхозників. У районах Челябінської округи та інших землях ще дотепер не поділили доходів колхозів між селян. Збіжжя з тисячів гектарів лежить ще невимолочене, колхозники ще дотепер не дістали нагороди за свої „трудодні" збіжжям і грішми, з подану.

Товариство „Відродження".

Львів, 5. квітня 1935.

Перед нами справоздання з діяльности нашого абстинентського Т-ва „Відродження". Воно настільки цікаве, що варто йому ближче приглянутися. У минулому адміністраційному році згадане товариство мало круглю 6.400 членів, 13 філій і 110 кружків, воно видавало далі свій часопис „Відродження" — спершу двотижневик, а від січня ц. р. місячник, видрукувало 3 нові книжечки абстинентського змісту (всіх досі виданих книжечок є 30), а крім цього гарні календарці, стінний і кишеневий, та відповідні різдвяні й великодні листівки, в кінці відсвяткувало ювилей свого 25-ліття, який всім нам ще свіжо в памяті. Власне з приводу згаданого ювилею Т-во „Відродження" розвинуло було широку пропаґандивну діяльність: воно уладило низку викладів у столиці й на провінції, видало дві книжечки відповідного змісту („За тверезість" і „Свято Відродження"), розкинуло між нашу суспільність понад 3.000 оказових примірників свого часопису, уладило театральні представлення й абстинентську виставу і вкінці навязало тісніші зносини із абстинентськими товариствами цілого світу. Абстинентську діяльність Т-ва „Відродження" в минулому, ювилейному році сильно піддержали наші церковні власти й наше духовенство в цілому краю.

Та на цьому ясному тлі живої діяльности нашого заслуженого абстинентського товариства різко виступають темні плями його недостач. Зпоміж членів Т-ва ледви одна десята частина сповняє свої членські обовязки та бере участь у працях Т-ва, решта — це байдужа, бездільна маса, яка навіть не вважає своїм обовязком заплатити членську вкладку. З виділових ледви половина брала участь у працях виділу, решта цілком не цікавилася долею Т-ва; з 13 філій тільки дві (краківська і снятинська), а із 110 кружків тільки 25 діяльні, решта наших абстинентських осередків цілком не сповнює своїх важних, прийнятих на себе зобовязань. Значить уся згадана жива й як на наші відносини подиву гідна діяльність „Відродження", це діло кількох людей, які із безпримірною посвятою ведуть важку абстинентську працю серед нашої суспільности, при цілковитій байдужости членів Т-ва й цілого нашого загалу!

Тимто й не диво, що останнє звідомлення із діяльности „Відродження" це один крик розпуки тих кількох наших ідеалістів — абстинентів, яким уже просто не стає сил до дальшої боротьби не з алькоголем і нікотиною, з тими ворогами отверезіння нашого народу, а із просто каригідною байдужістю більшости членів Т-ва і — удармося в груди — загалу нашої суспільности.

Розуміється, що так далі не може бути! Наука доказала вже давно й безупину потверджує це далі, що алькогольні напитки і тютюн, це шкідливі отрути, які руйнують тіло, душу й майно людини й цілого народу. Для нашого українського народу, зокрема, алькоголізм і нікотинізм це суспільні лиха, з якими мусить боротися кожний, хто хоче, щоби наш нарід був здоровий і дужий фізично, духово й — фінансово. Тимто з нагоди завтрішніх Загальних Зборів Т-ва „Відродження" взиваємо всіх свідомих членів нашої суспільности: Вписуйтеся всі в члени нашого абстинентського Т-ва „Відродження" та беріть живу, живу участь у всіх працях і змаганнях!

Громодянин.

За кращі методи праці і співпраці.

(Наради міської споживчої кооперації.)

Заходом „Народньої Торговлі" у Львові, як організаційного і господарського осередку міської споживчої кооперації відбулись у середу 3. п. м. в салі „Української Бесіди" наради делегатів цього типу кооператив із цілого краю. Зявилися вони в числі 32, репрезентуючи 25 кооператив, на 71 кооператив, членів Н. Т.

Нараду відкрив нач. директор „Н. Т." інж. **Ю. Павликовський.** Він привитав у першу чергу делегатів із провінції, відпоручників РСУК і преси, а відтак виголосив довшу промову, в якій зясував стан української міської кооперації і вказав на завдання, яке має виповнити нарада. Промовець підкреслив, які невеличкі ще в нас осяги в царині міської споживчої кооперації, коли прирівняти їх до можливостей, що їх вона має для свого розвитку. Слаба мережа крамниць обслуговує тільки невеличку кількість міських споживачів. Усього трицята частина загального нашого запотребування у споживчих артикулах по містах і пятнацята частина готівкових оборотів йде через наші міські споживчі кооперативи. Таке сконстатував VII. Кооперативний Зїзд у 1932 р. Глибша аналіза дає ще сумнішу картину, бо вказує, що навіть члени міських спож. кооператив не є їм вірні і заосмотрюються потрібними їм артикулами не там, де повинні.

Зібрані на нараду делеґати — заявив сен. Павликовський — мусять застановитись над тим усім, мусять накреслити такі напрямні, які справу посунулиб уперед. Міська спож. кооперація повинна повести відповідну пропаганду. Треба розбудувати членство і побільшити обороти. Те в свою чергу поправить зовнішне і внутрішне положення кооперації. Коли збільшаться обороти, тоді можна буде подумати теж про власну заготовку товарів, які веде міська кооперація. Дивно стає, коли зважити, що місто виявило стільки організаційного хисту при монтуванні сільської кооперації, а себе зуміло зорґанізувати ледви в одній третині.

Після того запросив інж. Павликовський до президії пп. дир. Лазорка, проф. Боб[illegible]яка (Бережани), Майхровича (Долина), а на секретарів пп. Фірчука (Яворів) і Кудрика (Львів).

До голосу прийшли референти.

П. Гаврилів (Тустановичі) виголосив реферат п. н. „Роля міської споживчої кооперативи супроти своїх членів-споживачів та її організація". Він доповнив ще в дечому цифри, якими ілюстрував інж. П. свої виводи та насвітлив ріжні недомагання міської спож. кооперації. Маємо враження, що заголовок реферату не влучно підібраний, бо референт переважну частину своїх заввак присвятив методам праці міських споживчих кооператив. Як корреферент виступив **п. Витвицький** з Тустанович, який коротко представив справу тустановицької кооперативи.

Дуже цікавий був черговий реферат **п. Галяревича** про „Народню Торговлю", як торговельний осередок міської споживчої кооперації. Починаючи від ріжних постанов, що Н. Т. тим центром зробили, промовець підкреслив, що Н. Т. вповні відповідає ролі, яку взяла на себе, маючи до того відповідний досвід, структуру, фаховий персонал, звязки з закордоном, вироблену позицію поважного імпортера у відповідних установах у Варшаві, тощо. Асортимент товарів, якими розпоряджає Н. Т., є дуже великий, проте головну ролю у ньому грають артикули кольоніяльно-коріняні. Окремі відділи, як: пражарня кави, паківня чаю, розливня оцту і вина тощо, могли би значно інтензивніше працювати, колиб було більше запотребування. „Н. Т." де може, там користає з ріжних джерел закупу.

Ось так купує вол. оріхи просто від седян у борщівськім повіті, мід — через Пас. Спілку, гриби через П. Союзи У. К., овочі через Сіль. Господар. Та на жаль багато доводиться користати з чужих джерел, у першу чергу при закупах муки і круп. Спроби Теребовлі з млином не повелися. „Н. Торг." помагає нашим продуцентам збувати свої вироби. Прелеґент обговорив ще справу цін, опакування, достави, кредиту і закінчив тим, що дисципліна нашої міської спож. кооперації залишає дуже багато до бажання. В 1933 р. усього яких 24 проц. свого запотребування в товарах покрила вона через свій торговельний осередок, через „Нар. Торговлю".

В салі була влаштована невеличка вистава насіння і кольоніяльних артикулів. Після перерви, в якій зроблено теж спільну знимку, виставу з насінням обясняв **інсп. Кіт,** а виставу кольон. артикулів **п. Сандович.**

(Докінчення буде.)

Українська народня пісня на педаґоґічному зїзді.

Ню Йорк, 16-го березня 1935.

Серед підготови до концерту у честь Шевченка в Тавн Голл у Ню Йорку на день 7-го квітня дістав ініціятор цього першого в історії американської України діла, проф. Олександер Кошиць, запрошення прибути на Музичний Педаґоґічний Зїзд з північно-центральних стейтів Америки, назначений у місті Індіянополіс, у стейті Індіяна, від 17-го до 22-го березня. В часі зїзду відбудуться там ріжного роду реферати на музично-педаґоґічні теми і будуть також пописи хорів. Між ін. буде там також виступати хор з усіх вищих шкіл („гайскул") з Індіянаполіс і хор консерваторії Артура Джордана в Індіянаполіс на концерті, в якому будуть брати участь як слухачі 2.000 інспекторів та вчителів музики. Саме перед цією високо музикальною публикою має виступити проф. Кошиць із хором консерваторії Джордана і при його допомозі демонструвати українську народню пісню. Хор вищих шкіл має у програмі також українські народні пісні.

Для українця дуже мило почути таку новину, але не менш цікаво повинно бути довідатися, звідки взялась українська народня пісня в програмі американського педаґоґічного зїзду. Очевидно, що це не сталося відразу, а треба було літ попередньої праці. Цю працю вложив наш високозаслужений диригент професор Олександер Кошиць.

Після двократної поїздки Кошиця із його Українським Національним Хором по Америці звернулася до нього музична накладня Вітмарк (**Witmark Son. Educat. Public. New York**) з Ню Йорку з предложенням підготовити видання українських пісень в англійській мові. Це перший випадок, що американська фірма сама зацікавилася українською піснею і видає її тепер в англійській мові випусками. Дотепер появилося 28 пісень в обрібці проф. Кошиця і в перекладі на англійську мову Макса Томаса Кроне, директора згаданої вище консерваторії Артура Джордана в Індіянаполіс. Всі оті випуски в числі 28 вислано до Брітіш Мюзіюм у Льондоні і ними користується тепер музичний світ в Англії. Американський музичний світ зуживковує ці випуски як підручники народньої музики в університетах та колеґіях, а згаданий дир. Кроне співає їх часто своїм консерваторським хором та й хорами вищих шкіл середніх стейтів, як ось напр.: 16-го квітня 1933. р. в Джан Геррон Арт Інститют; 13-го липня 1933. в Шикаго на світовій виставі з нагоди дня стейту Індіяна, ранком [illegible] Касіно, а вечором в Корт оф Стейтс; 24-го листопада 1933. р. хором вищих шкіл стейту Іллинойс, складеним з 200 членів; 22-го квітня 1933. р. в першому хоральному фестівалі каледжів стейту Індіяна; 20-го квітня тогож року у фестівалі Федерації Музичних Клюбів тогож стейту; 26-го жовтня 1934. р. в концерті всіх вищих шкіл стейту Вест Вірджінія в Паркерсбурґ, В. Ва.; 11-го квітня 1934. р. на національній конференції музичних інспекторів у Шикаго; тогож дня і в томуж місті в концерті-фестівалі всіх вищих шкіл з Шикаґа й округи в хором складеним з 500 членів

Найновіше запрошення проф. Кошиця до Індіянаполіс на великий зїзд вказує на признання

Д-Р. ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 41

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Зараз по виборах іменований був Бадені міністром-президентом і рівночасно міністром внутрішніх справ та як тріюмфатор поїхав до Відня. По нім став намісником князь Санґушко, людина без енерґії і політичного значіння. За нього панував в управі і дальше дух Баденія і властиво був Бадені і дальше управителем краю та дальше продовжалася Баденівська система. Та сама система була при виборах до парляменту в 1897 р., які нічим не ріжнилися від соймових з 1895 р.

Переїзджаючи через Краків, ставав Бадені перед своїми соймовими виборцями і виголосив політичну промову. В ній сказав, що сойм сповнив усі справедливі, умотивовані бажання другої народности краю, а дальше ствердив, що вибори відбулися спокійно і вільна воля виборців не була ніде обмежена. Це були запевнення, що згори опрокидували всі жалі русинів і робили їх в очах уряду безпідставними протенсіями.

Як Бадені виїздив зі Львова, прощали його поляки як героя, переможця, тріюмфатора, що здобув для Польщі цілу галицьку а тепер їде, як другий Собеський, здобувати для неї цілу Австрію. І дійсно не була ще ніколи Польща в Австрії така сильна, як у тій хвилині. Тому польський шовінізм міг справедливо плести Баденієму лаври і голосити пеани. Та між тими численними польськими депутаціями, що клонились до його ніг, була також депутація Т-ва ім. Шевченка під проводом Ол. Барвінського. А руський нарід болів серцем і бурилася в нім кров, що в тій хвилині, коли потрясав ним ще свіжий біль по зазнаних наругах і зтоптаних правах тим сильним і могутнім його ворогом, клонилася до його стіп установа, що носила імя Шевченка. І це нарід записав собі добре в памяти.

В краю кипіло. Нарід бурився. Чув кривду, що доймала його до живого і шукав доріг та способу, якби за неї відплатити, якби приборкати тяжкий біль. В усіх повітах почалися віча, на деннім порядку яких стояла одна головна резолюція, яка вимагала, щоби всі соймові вибори як неважні скасувати і розписати нові вибори в цілім краю. Та уряд з правила не допускав і забороньовав ті віча, як у Бережанах, Станиславові, Стрию і Тернополі, або розвязував, як у Жовкві. Заборонено також скликане до Львова всенароднє віче на день 25. листопада. Замість заборонених віч відбувалися довірочні наради, на яких всюди ухвалювано повищу резолюцію.

Зійшовся парлямент, та в нім наші посли були переважно прислужниками і прихильниками Баденія, тому тяжко було надіятися, щоб вони могли і хотіли виступити проти його політики. По проголошенні його програми розведено над нею дебату, в якій Барвінський, домагаючись — правда — ширших прав для русинів, приймив ту програму щиро і заявив своє особливе вдоволення з неї. Гостріше виступив Романчук і навів кілька фактів, які і звернули увагу деяких чужих послів на наші відносини, одначе взагалі його виступ був блідий і далеко не відповідав настроєві народу, що ждав огнистого слова, яке було би великого словом його тяжкої кривди. його болю.

(Докінчення буде.)

для української пісні ! для її пропагатора, проф. Кошиця. Отже незалежно від нас самих українська народня пісня здобуває собі одно з перших місць, а подекуди навіть перше місце між народніми піснями, продукованими в Америці. Намічений на 7-го квітня концерт у честь Шевченка вийшов із зацікавлення американців українською піснею, а проф. Кошиць зручно використав це зацікавлення на влаштування великого концерту в центрі американського мистецтва в Тавн Голл, при Бродвею в Ню Йорку.

С. Демидчук.

З нашої кооперації.

НОВІ ВИМОГИ КООПЕРАТИВНОЇ РАДИ У ВАРШАВІ.

Як відомо, РСУК дістав доручення від Кооперативної Ради змінити свій статут і тепер, після ухвалення цього нового статуту Загальними Зборами, старається про його затвердження. Цей новий статут уложений вже згідно з усіми вимогами нового кооперативного закону та згідно з устійненим вже давніше Кооперативною Радою розподілом компетенцій та територій. Одначе на днях дістав РСУК від Кооперативної Ради письмо з вимогою, щоб у статуті викреслити з членства ще три типи кооператив, а саме промислові й торговельні підприємства й ріжні. Таку саму вимогу поставила Кооперативна Рада і до всіх інших рев. союзів, тому що для цих типів кооператив хоче створити окремий ревізійний союз. В засаді до цих типів повинні належати тільки кооперативи, яких членами є поодинокі приватні підприємці, одначе у нас з давніх часів велися під цією назвою деякі інші кооперативи, які не повинні би туди належати, як нпр. кооп. „Будучність“ у Тернополі, „Суспільний Промисл“ у Львові, „Народна Гостинниця“ у Львові, всі видавничі кооперативи, друкарські (в цьому числі й „Діло“) та інші. РСУК дістав від предсідника Кооперативної Ради згоду на те, щоб Дирекція РСУК спільно з відпоручником Кооперативної Ради перекваліфікувала ці кооперативи та перенесла їх до інших типів, які й надалі залишаються при Р. С. У. К.

Р.С.У.К. ДІСТАВ ДАЛЬШЕ ПРАВО РЕВІЗІЙ

Тимчасове право ревізій, яке одержав Р.С.У.К. при кінці минулого року, вигасло з днем 31. березня ц. р. В останніх днях березня Міністерство Скарбу повідомило Р.С.У.К., що міністер скарбу надав Ревізійному Союзові Українських Кооператив дальше право ревізій на необмежений час для українських кооператив на території воєвідств: львівського, тернопільського і станиславівського. У списку типів кооператив, для яких Р.С.У.К-ові надано право ревізій, не поміщено вже тих трьох типів, які мають бути остаточно вичеркнені з нового статуту Р.С.У.К., а саме двох типів кооператив підприємців і типу кооператив ріжних.

ЗАСНОВИНИ УКРАЇНСЬКОЇ ҐАЛЯНТЕРІЙНОЇ КООПЕРАТИВИ У ЛЬВОВІ.

В неділю 7. ц. м. в год. 10. рано в домівці Р.С.У.К. при вул. Міцкевича 12 мають відбутися установчі загальні збори української ґалянтерійної кооперативи. Думку про заснування такої кооперативи підняли службовики Р.С.У.К., які в цій справі порозумілися зі службовиками усіх інших кооперативних, економічних та освітніх установ у Львові. Вибраний комітет підготовив пляни та занявся збиранням уділів. Висота уділу 10 зол. без додаткової відповідальности. Участь у перших загальних зборах повинна взяти якнайбільша скількість українських громадян.

ТРАГІЧНА СМЕРТЬ КООПЕРАТОРА.

В селі Ворончині, горохівського повіту на Волині, склалася сумна подія, якої жертвою впав молодий, 37-літній кооператор Л. Демчук, скарбник місцевої кооперативи. Коли вечором дня 2. м. м. скарбник Л. Демчук ішов до кооперативи відбирати торги, напало на нього трьох місцевих молодих людей, які задали йому понад 12 ран ножами в голову, виски та обличча і врешті підрізали йому горло. При тім забрали у нього 290 зол. кооперативних грошей та около 14 зол. його власних. Цікаво, що тіло одного з убивників найдено по якомусь часі в сусідньому селі Береську з перерізаним бритвою горлом. Ведеться слідство, але чи воно щонебудь викриє?

ДАЛЬШІ ВЛОМИ ДО КООПЕРАТИВ У ГОРОДЕНЩИНІ.

В ночі з 6. на 7-го березня ц. р. обкрадено кооперативу „Єдність“ в **Олієвій-Королівці**, пов. Городенка. Вломники дісталися до крамниці через вириту в стіні діру, забираючи ріжних товарів на суму 244.30 зол. Злодіїв удалося вислідити, одначе вони успіли вже більшу частину товарів десь запропастити. Товарів відібрано на 73 зол. Вломників Петра Гунчака з Семенівки та Івана Благого і Василя Пойчака з Раківця арештували. — День передтим дісталися теж злодії до союзної крамниці в **Чортівці** і вкрали досить значну кількість товарів. Злодіїв досі не викрили.

В. Л.

Українська музика в Парижі.

ПАРИЖ (Офінор). Музичний сезон у Парижі відзначився в останніх днях кількома поважнішими маніфестаціями української музики, які звернули на себе увагу французької музичної критики. З них можна відмітити концерт української пісні в стилізації композитора Ю. Пономаренка, твори якого виконали з великим успіхом визначніші солісти та секстет під проводом А. Чехівського. Одночасно музична преса відмічає вихід з друку великої суїти українського композитора Акименка, бувш. професора московської консерваторії, написаної на українські теми і затитулованої „Над Дніпровою хвилею“. На думку знавців ця суїта, зберігаючи вповні український характер, одночасно стоїть нарівні з найліпшими творами сучасних европейських композиторів.

——o——

30 років з дня смерти Юлія Верна.

ПАРИЖ (Офінор). Французьке громадянство святкувало в цих днях 30-ліття з дня смерти Юлія Верна, автора славних науково-пригодницьких романів, які є й досі улюбленою лектурою молоді всього світу. Цікаво відмітити, що Верн до 35 року життя готувався бути адвокатом і не мав ніякого спеціяльного знання. Перший свій роман „Пять тижнів на бальоні“ написав, щоб заробити на хліб і лиш після його успіху став самостійно студіювати технічні науки. Всі свої твори написав він у своєму маєтку під Нантом, де зібрав велику спеціяльну бібліотеку і ніколи не їздив далі Парижа. Сучасна техніка визнала, що Юлій Верн був обдарований надзвичайним даром технічного передбачування і його твори залюбки студіюють ріжні винахідці, сподіваючися знайти в них вказівки для їх евентуальних праць. У 30-ті роковини смерти великого романіста Париська Академія вшанувала його память урочистими зборами, на котрих відчитано реферат: „Вплив Юлія Верна на розвиток сучасної техніки“.

Таємна смерть секретарки німецького посла.

ЛЬОНДОН, 5. 4. ПАТ Райтер повідомляє: Нині найшли в мешканні дві емігрантки з Німеччини, відому фемінiстку Дору Фабіян і Матильду Вурм — мертвими. Говорять, що їх отроїли. Пані Фабіян займалася акцією помочі для ред. Якоба. Кілька місяців тому хтось ограбив її мешкання, при тому не забрав ніяких вартісних предметів, тільки документи. Фабіян була секретаркою колишнього посла до Райхстагу Розенфельда.

ВИБОРИ В КРАЮ.

ВОЛОСНІ ВІЙТИ В ТУРЧАНЩИНІ.

ПАТ. приніс 31. 3. вислід виборів на волосних війтів у 13 волостях, що обіймають 99 громад турчанського староства. Замітне тут те, що між вибраними війтами **нема ні одного українця**; всі вони або поляки або полякуючі шляхтичі зпід стягу „Згоди“.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Політичні кола Німеччини побоюються, щоб литовський уряд не прилучив Мемеля з округою до Литви.

— На нараді представників обох палат конгресу дійшло до порозуміння у справі проекту закону про публичні праці. На боротьбу з безробіттям призначили 4 міліярди і 800 міліонів долярів.

— Голяндський Банк підвищив дисконтову стопу з $2\frac{1}{2}$ на $3\frac{1}{2}\%$.

— У стейті Гальон 300 осіб намагалось увільнити засуджені особи за незаплачення комірного. Підчас бійки з поліцією згинув начальник поліції, пять осіб ранили.

Правні інформації.

ВИСОТА ВІДСОТКІВ ВІД ЗАЛЕГЛИХ ПОДАТКІВ.

У „Деннику Законів" з 30 березня ц. р. ч. 22 оголошено закон про висоту відсотків від залеглих державних і самоуправних податків, додатків до цих податків, стемплевих оплат і т. д.

Залеглість у податках повстає тоді, коли платник не заплатить їх у речинці платности. Від таких залеглих податків, додатків до податків і стемплевих оплат, одним словом від усіх публичних даний, платник платить 0.75 пільгових відсотків місячно.

Коли залеглі публичні данини не перевищають 10 зол., платник не платить ніяких відсотків.

Коли сплату публичних данин відложено або розложено на сплати, платник платить відсотки у висоті 0.4% місячно. Платник користає з цих пільгових відсотків уже на основі самого закону з хвилиною, коли скарбовий уряд або скарбова палата відложить або розложить на сплати залеглі публичні данини. Ці полекші до низьких відсотків платник втратить, коли залеглі публичні данини не заплатить у речинці, до якого відложено заплату. При обчислюванні відсотків розпочатий місяць числиться за цілий.

Кому відпишуть податок, або хто заплатить його, тому теж і відпишуть відсотки. З важних господарських причин міністр скарбу може відписати зовсім або частинно належну квоту зі залеглих відсотків і пільгових відсотків. Якщо платник заплатить зависокі або неналежні відсотки, скарбовий уряд може відписати надвижку на рахунок інших податків, або може цю надвижку звернути платникові готівкою. — Цей закон буде обовязувати від 13. квітня ц. р. З цим днем відпадає теж **14-денний пільговий речинець**, підчас якого скарбові уряди не зачислювали кар за загаення.

ЗАТРИМАННЯ РУХОМИХ РІЧЕЙ НА ВИПАДОК НЕЗАПЛАЧЕННЯ КОМІРНОГО.

Як відомо закон признає власникові помешкання право затримати всі рухомі речі комірника, який не платить комірного. Одночасно закон каже здогадуватися, що всі рухомі речі, які є у винаймлятім помешканні, є власністю комірника. Найвищий Суд своїм рішенням з дня 6. вересня 1934 р. (до ч. С. I. 2224/33) станув на становищі, що обовязком комірника внести до помешкання відповідну кількість рухомих річей, коли не дав іншої забезпеки власникові помешкання. Власник помешкання не має права заставу на тих рухомих річах, про які комірник повідомив власника, що вони не є його власністю. Не має теж права заставу до тих річей, про які можна здогадуватися, що вони не є власністю комірника. Нпр. власник помешкання не має права заставу на черевиках, чоботах і т. д. свого комірника — шевця, який латає або шиє нові черевики, чоботи і т. д.

„Запорожець за Дунаєм" у київській опері.

(Докінчення.)

Текст кінцевої молитви змінили. Починається вона словами: „Блаженний день, блаженний час". Слова: „Побачить дай нам рідний край", змінено на: „Земля кохана жде на нас". Дириґентом вистави був Йориш. Ставив оперу Манзій, декорації Курочки-Армашевського і Олексієвої.

Надзвичайно солідна обсада роль вказує, що театр поставився поважно до справи. Ролю Одарки відтворювала М. Литвиненко-Вольґемут, Карася — Донець М. І., Оксани — Захарченко (в 1931. р. талановита початкуюча співачка), Андрія — Корабейченко (новий дуже добрий тенор) і Рожок Султана — Зубарйов (дублював Іващенко) Селіма Аґу — Макаренко, Вельможі — Бродзінський, Імама — Гошів. Всі за вийнятком Корабейченка, були в Київській Опері вже в 1930-1 р.

Але зовсім не слід заперечувати факту більш-менше культурного виставлення „Запорожця за Дунаєм" на ввесь сьогоднішній стан музичної культури на Україні.

Доказом цього, Шевченківський концерт, трансмітований з Києва 10-го березня ц. р. Знову попав я припадково на середину концерту, але і цього було досить, щоб дістати ясний образ, як улаштовується концерт Шевченка у „столиці Радянської України". Невідомого прізвища співачка виконувала 3 пісні: „Плавай лебедоньку" — Стеценка, „Не вернувся із походу" невідомого автора і „Стрічечка до стрічечки" Радзієвського. Все те речі старі, співані на Україні від ряду літ усіми співаками при всяких нагодах.

Після цього виступила „Перша Заслужена Капеля України" „Думка", під вер. Н. Городовенка. Вона виконала „Заповіт" Стеценка, „Радуйся ниво" — Лисенка і... три народні, досить простенькі пісні: „Ой, у лісі на ялині", „Мала мати одну дочку", „Брала дівка льон". Видко тепер прийнявся на Україні звичай не подавати при виконуванні пісень автора, бо цього на концерті Шевченка не чули ми ні разу.

Зате кожний раз заповідав п. Городовенко „українська народня пісня з життя наймичок", чи то „українська народня пісня про жіночу долю". Видко присутня публика не пізнала би, що це виконується, колиб п. Городовенко не подав, що це „українська пісня"!

Мимоходом кажучи кілька днів тому ту саму пісню „Мала мати одну дочку" Леонтовича виконувано в київському радію на... дитячому концерті. Закінчила „Думка" свій виступ співом „Інтернаціоналу". (Це в Київі рідкість!)

Виступив ще артист Оперного Театру Рожок із піснею „Тим шляхи" Степового. Були крім цього ще й дві декламації. Артист Державного Драматичного Театру ім. І. Франка Александер Петровіч Юрскій (це так звучало в устах зукраїнізованого заповідача) рецитував „Івана Гуса", і якась артистка рецитувала „Якби ви знали паничі". Вкінці виступив „Державний жіночий ансамбль" при Нар. Ком. Освіти і провідник його п. Верховинець заповів схвильованим голосом, що: відзначує „цей радіоний для трудящих день" виконанням низки... рекрутських пісень з часів Шевченка.

На жаль, не довелося прослухати концерту до кінця, бо надійшла година 10-та, коли то київське радіо кінчає передачі.

На наведеній музичній програмі концерту можемо ствердити, як недбало і неуважно складається там програму такого свята. З факту, що в цілому концерті не виконано мабуть ні одного нового твору когонебудь із сучасних композиторів на Україні, можемо гадати, що совітські чинники, які так всебічно цікавляться розвитком і шляхами всякого мистецтва на Україні, не вжили ніяких заходів для придбання нових творів до слів Шевченка, та що й самі композитори правдоподібно бояться щонебудь писати до слів Шевченка, щоб не наразитись на підозріння „націоналістичного ухилу".

Богдан Пюрко.

За океаном.

ЧАЙНИЙ ВЕЧІР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ГОСТЕЙ В УНІВЕРСИТЕТІ.

Після реферату в Народньому Домі дістала С. Северина ЧСВВ. запрошення прибути із своєю збіркою народньої ноші до Коломбійського Університету на горі міста Нюйорку. Там, завдяки студ. Ф. Соколовському, улаштував вищий курс при студентському клюбі стейту Індіяна спеціяльний чайний вечір в будинку учительського факультету в годині 6.30 веч. В часі вечора мали відбутися українські продукції. В означеному часі явилося може 200 професорів та студентів у великій кімнаті Ґрейс Дадж, а з ними й українські гості. П. Марія Гребінецька відспівала сопранове сольо (історична дума Лисенка й „Айстри"), студ. Соколовський, як апорядчик вечора, дав короткий відчит про Україну та її нарід, а п. Осадчукова й Гук відспівали дуетом кілька стрілецьких пісень. У перервах йшла жива розмова між професорами й деякими українськими інтеліґентами, що прибули на вечір, про культуру України. Після того всі пішли до сусідньої кімнати підручної рекреаційної бібліотеки і там застали „маків цвіт": дівчат та хлопців в українських строях. Дехто з них станув до народніх танків, аранжованих п-ею Авраменко, а 14 представляло українську ношу, привезену С. Севериною. Пояснення давала дуже влучно п. Марія Боднар, а присутню С. Северину витали зібрані не менше щирими оплесками, як і виконавців програми. Був це незвичайно корисний вечір для обох сторін: запрошуючих і запрошених.

ЩЕ ОДИН СВЯЩЕНИК ПОКАЯВСЯ.

У філядельфійській „Америці" з 19. березня находимо заяву ще одного покаяного: це о. Михайло Лисяк, греко-кат. священик у Перт Амбой, що перейшов був до української православної церкви в Америці, з якою зірвав тому кілька місяців. У своїй заяві о. М. Лисяк жалує свого глибоко-помилкового кроку, відкликує все те, що колинебудь сказав у церкві чи поза нею проти догм або канонів Греко-Кат. Церкви та обіцяє поправу і все своє дальше життя присвятити праці для добра українського народу в єдиній, соборній Апостольській Церкві.

НОВА КОМПОЗИЦІЯ ПРИДАТКЕВИЧА

НЮЙОРК, 22. березня. (Вл. кор.) Проф. Роман Придаткевич скомпонував недавно „Фуґу для струнного квартету в скалі Б-дур". Її відіграв смичковий квартет на останньому концерті Приятелів Української Музики в середу 20. березня в Стодіо Клоб при 77 вул. в Нюйорку. У квартеті виступали: Придаткевич і Пассеріні, як скрипаки, Гельфанд на віолі і Букеник на челло. Крім „Фуґи" відіграли ще Гайворонського „Різдвяну суїту", Берндта-Придаткевича „Весняну пісню" і Печенігову „Коломийку". Промову про працю Приятелів виголосив студ. університету в Нюйорку Стефан Марусевич.

ПРИЗНАННЯ МАТЕРІ СЕВЕРИНІ ЗА ВИСТАВУ.

На руки комітету, що приготовляв українську секцію на виставі в Ґренд Сентрал Пелес, наспів лист від Ради Народніх Свят, а саме від предсідниці комісії фолькльору п-і Флоренс Г. Кессиді, в якому сказано: „Я хочу найщиріше подякувати Вам за все, що Ви зробили у звязку з українською виставою на Міжнародній Торговельній Виставі. Я доцінюю це більше, ніж можу це висловити. Прошу Вас, передайте мою найщирішу подяку Матері Северині та скажіть їй, що мені дуже жаль, що не можу написати їй цього по українськи".

З життя українців на Буковині.

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО.

Цього року влаштувало співочо-музичне Т-во „Буковинський Кобзар" дня 25. березня у великій „Музичній салі" величавий Шевченківський концерт. Багата й артистично виконана програма, в якій чергою виступали мішані й мужеські хори, сольоспіви, деклямації та скрипкове сольо п. Е. Мигасюка — просто захоплювали публику, що вдячна нагороджувала виконавців гучними оплесками. Хори виступали під орудою відомого композитора п. М. Бойченка, а фортепіяновий дострій спочивав у мистецьких руках б. проф. Вищої Музичної Школи п-і М. Ясеницької. Хоч українська громада Черновець вже привикла до солідних виступів „Буковинського Кобзаря" то на цей раз вона вдячна аранжерам, виділовим та співакам, що всупереч до труднощів, які вони мусіли перемагати, влаштували концерт, гідний Поета!

З ПРОСВІТНОГО РУХУ.

25. березня відіграв Український Театр „Буковинського Кобзаря" в салі Нар. Дому оперетку на 3 дії М. Старицького „Чорноморці". Режисерував оперету арт. І. Дутка, а диріґентом був І. Робачик.

Секція „Міщанського Хору" відіграла на передмісті Черновець Клокічці 24. м. м. драму Манька „Нещасне кохання".

Аматорський гурток в Лужанах відіграв 17. м. м. „Верховинців".

ЦИФРИ, ЩО ЗА НАС ГОВОРЯТЬ...

За офіційною статистикою з р. 1913 (Львів) статистикою з 1923 (Президія суду, Чернівці) та статтею поміщеною в календарі Клюнс „Про судівництво в роках 1930—1935" виходить, що суддї й судові урядники по національности так були обсаджені:

1914 р. суддів було: 89 румунів, 38 українців, 74 жидів, 36 німців, 29 поляків. Суд. урядників: 34 румунів, 26 українців, 157 жидів, 58 німців, 38 поляків.

1923 р. суддів: 101 румунів, 18 українців, 39 жидів, 40 німців, 14 поляків. Суд. урядників: 65 румунів, 22 українців, 133 жидів, 40 німців, 24 поляків.

1930 р. суддів: 139 румунів, 8 українців, 23 жидів, 32 німців, 6 поляків. Суд. урядників: 251 румунів, 12 українців, 87 жидів, 40 німців, 11 поляків.

1935 р. суддів: 128 румунів, 8 українців, 13 жидів, 27 німців, 3 поляки. Суд. урядників: 256 румунів, 12 українців, 52 жиди, 40 німців, 10 поляків.

В ЧЕРВНІ РОЗВЯЖУТЬ СОЙМ?

НОВІ ВИБОРИ В ВЕРЕСНІ?

У варшавських політичних колах кажуть, що премієр Славек у найближчих днях зазнайомить кабінет із своїми плянами в справі конституції та зі справами травневої надзвичайної сесії сойму. Сойм має полагодити чотири проекти законів: закон про сенат, про організацію найвищої влади, про спосіб вибору президента держави та справу виборчої ординації до сойму та сенату. Наради надзвичайної сесії потревали би ок. три тижні, а розвязали би теперішній сойм і сенат з кінцем червня або з початком липня. Нові вибори відбулися би в вересні.

Всі зложимо „Дар Просвіті“ — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

Гоголь в Естонії.

З приводу 100-ліття появи історичної повісти Гоголя „Тарас Бульба“ Управа Національного Музею у Львові звернулася до установ усіх европейських країн, що є в звязку з нею, з проханням доставити зразки перекладів поодиноких творів Гоголя та огляди значіння Гоголя в національних письменствах. У відповідь на це появилася в 68-му числі „Діла“ стаття д-ра Ю. Кисілевського про англійські переклади Гоголя. Тепер дістав Музей статтю бібліотекаря естонського Національного Музею в Тарту, п. Оскара Ургарта.

У 30-тих і 40-вих роках минулого віку, на які припадає письменницька діяльність М. В. Гоголя, естонська література мала ще виключно релігійний і церковний характер. Хоч мала вона за собою 300-літній розвиток (перша книга в естонській мові вийшла 1535. р.) вона була все ще занадто молода, щоб дати читачам таку зрілу підготову, яка була потрібна для сприймання літературно-мистецьких досягнень більших народів. Тоді ще не настав був час для перекладання творів, що вимагали більш розвинутого смаку і більших духових надбань; занадто рано було й перекладати Гоголя.

Та в той час і дещо пізніше Гоголь залишався чужим і для тих представників естонської інтелігенції, що випередили свою добу, чий естетичний смак вимагав чогось більшого, ніж могло дати тодішнє естонське письменство. Знаючи чужі мови, вони находили лектуру в чужих літературах. Річ у тому, що Естонія, хоч і була частиною російської імперії, політично була з нею звязана дуже слабо, а в культурному житті вона не мала тоді з Росією нічого спільного. Тому й естонська інтелігенція читала тоді не російських, а німецьких і частинно французьких авторів.

Всеж, уже і в цю добу появилася течія з тенденцією зблизити естонців до російської культури. З чисто соціяльних причини — надіючись дістати землю й визволитися з-під влади і впливу німців-поміщиків — ести стали переходити з лютеранства на православія, при чім це явище прийняло деколи масовий характер. Правда, довго довелося ждати на суспільні гаразди, для яких вони змінили віросповідання, та зате розкинуті по всій країні православні приходства стали осередками нових культурних впливів. Виховане в російських школах духовенство стало впливати на естонське життя в зовсім іншому напрямі, як це було до того часу.

Для культурного життя естів, що розвивалося під німецькими впливами надто односторонньо, зміна цього напрямку була у великій мірі корисна, вже хоч би в тому, що стикаючись з посереднім, вони витворювали деяку рівновагу. Попри те, порівнюючи культурні цінності двох великих народів і сприймаючи від них підхожі елементи, можна було ясніше розглянути й оцінити все те, що було самобутнім, чисто естонським.

Спочатку російська культура проникала в Естонію дуже пиняво. Щож торкається зокрема творів Гоголя в естонській мові, то перший переклад появився щойно 20 літ по смерти письменника, в 1873. р. Всеж цей переклад першої половини повісти „Тарас Бульба“ стверджує значну ролю православних естів у праці для познайомлення з російською культурою: „Тарас Бульба“ був видрукований у православному естонському календарі, що виходив у Ризі. І коли в 1880 р. вийшов „Тарас Бульба“ уже повний, то й тут перекладчиком був таки православний естонець.

Що до появи повного перекладу „Тараса Бульби“, до згаданих вище обставин, що сприяли російським впливам, прибув новий чинник. Саме під кінець 70-их рр. в Естонії повстала нова течія, що хотіла підорвати політичні впливи місцевих німців через піднесення престіжу центральної російської влади.

Разом із тим оригінальна естонська література вже вспіла вирости й розвинутися в незвичайно скорому темпі, так, що й середньо освічений естонський читач був уже достатоочно підготований сприймати кращі твори світових літератур.

Починаючи з 80. рр. трапляються все частіше переклади з російської мови. Імя Гоголя теж щораз частіше згадується в статтях, замітках чи під заголовками нових перекладів. В 70-их роках поруч „Тараса Бульби“, перекладено в цілості лише „Шинелю“ (1879). По 1880. р. картина різко змінилася. Разом із згаданим виданням „Тараса Бульби“, в 1880. р. перекладено „Ніч перед Різдвом“ і „Сорочинський ярмарок“, 1882. р. „Жінку“, 1883. р. „Ревізора“ та в 1885. р. „Вія“.

Зріст звязків з російською культурою викликав цілком природно невдоволіля місцевих німецьких кол. Зокрема з приводу перекладу „Ревізора“ в німецькій пресі накинулися на видавця. Лякались при тому, що ця песа може захитати престіж місцевої влади, й потішалися лиш надією, що естонці не доросли ще до того, щоб зрозуміти цей твір. Проте ворожі напади не довели до бажаних наслідків: ґазета, що опублікувала переклад „Ревізора“, заявила ще раз у полеміці з німецькою пресою, що „для естонського народу настала пора звернутися у пошуках за духовим покріпленям до Сходу“.

В 1884. р. основано в Тарту спеціяльний журнал „Ома Маа“ („Своя Земля“), якого головною метою було познайомити естонців з культурними надбаннями російського народу. Серед численних перекладів з російської літератури появилися там: перша частина поеми „Мертві душі“ (1887), та скорочений переклад повісти „Вія“ (1889). У 90-их рр. перекладено на естонську мову „Коляску“ (1890), „Ніс“ (1896), „Повість про те, як посварився Іван Іванович з Іваном Никифоровичем“ (1896) і „Женитьба“ (1899).

З початком XX. в. не було сприятливих обставин для появи нових перекладів з російської літератури. Тогочасне молоде покоління естонських письменників заступало погляд, що російська література, як і німецька, вже в Естонії досить знана, зате слід познайомити громадянство з порівняно менше знаними літературами: фінською, скандинавською, французькою, англійською і т. п. Щодо творчости Гоголя і перекладів з нього, то справа представляється куди краще через те, що на перше десятиліття цього століття припали 50-ті роковини смерти й столітні роковини уродин письменника. В обох випадках естонська преса пригадала своїм читачам в основних рисах про життя й діяльність автора „Тараса Бульби“. В звязку з цими роковинами видано й переклади деяких творів Гоголя. З приводу 50-ліття смерти письменника вийшов переклад „Майської ночі“, а також окремо другий розділ цієї повісти і „Шинеля“. У звязку з сотими роковинами уродин видали „Коляску“. У це десятиліття опубліковано ще два переклади з Гоголя: „Зачароване місце“ (1901) і першу частину „Страшної помсти“.

Чергове десятиліття було вбоге на переклади з Гоголя. Наново перекладено лише „Ніч перед Різдвом“ (1911) і „Вія“ (1915). Разом із цим виходить друге видання „Женитьби“ (1911) і „Тараса Бульби“ (1912).

Повстання незалежної Естонії викликало особливо сильний підем оригінальної літератури, та рівночасно вплинуло на зріст перекладних видань. Не лише збільшилась їх кількість, але й помітно покращала їх якість, що слід поставити в звязок із інтенсивним розвитком естонської мови й літературного стилю.

У відношенні до перекладів з російської літератури цей підем не такий помітний, хоча багато з тих чинників, що перелше були тут перешкодою, встигли зникнути. За третє 10-ліття перекладено наново „Ревізора“ (1924) і „Тараса Бульбу“ (1929); крім цього появилися в естонській мові: перша частина „Портрету“ (1928), та фрагменти з „Мертвих душ“ (1923) і „Тараса Бульби“ (1923).

Це невеличке число перекладів із Гоголя за останні роки поясняється тим, що естонська інтелігенція, яка все ще володіє російською мовою, може читати цього автора в оригіналі. Всеж справа тут постійно змінюється. Те, що навчання російської мови в більшій частині середніх шкіл усунули, спричинить у будуччині упадок знання цієї мови серед естонців. Разом із цим виринє потреба перекласти Гоголя й інших клясиків російської літератури: таким робом праця в цій ділянці, як і в ділянці освітлення творчости Гоголя в естонській мові в ширших розмірах — щойно прийде.

Тарту, березень 1935.

Оскар Ургарт.

Ідуть рільникові назустріч...

(Допис зі Збаражчини.)

Ідуть рільникові назустріч: як то всім відомо і багато про це говориться, такий тепер вітер віє, що треба брати в опіку і допомагати, як тільки можна, рільникам — сільському населенню. З тої причини вийшло кілька законів, спеціяльно розрахованих на допомогу селянству.

В оригінальний спосіб йде з допомогою місцевому селянству збаражське староство.

З кінцем 1934 і початком 1935 р. приступила філія Т-ва „Сільський Господар" у Збаражі до поширення мережі кружків „Сільського Господаря" в повіті і в тій цілі внесено кілька подань до староства з проханням зареєструвати в дотичних селах кружки. Староство погодило ті подання ось-як:

Starosta Powiatowy Zbaraski. Nr. B. 42/35. Zbaraż, dnia 13. marca 1935. Do Założycieli Stowarzyszenia p. n. Kružok „Silskoho Hospodara" na ręce p. Wasyla Oseńczuka w Koziarach. Na zasadzie art. 14 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. października 1932 r. (Dz. U. R. Nr. 94, poz. 808) zakazuję założenia zgłoszonego mi oddziału stowarzyszenia pod nazwą Kružok „Silskoho Hospodara" w Koziarach, **albowiem istnienie stowarzyszenia może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego,** zwłaszcza gdy się zważy, że w charakterze założycieli występują niektórzy członkowie zawieszonego przez władze stowarzyszenia Czytelnia Proświty w Koziarach z powodu uprawiania nie zgodnej z prawem działalności, względnie osoby, które, z uwagi na swoją dotychczasową działalność konspiracyjną i orjentację polityczną, nie dają należytej rękojmi, iż działalność będzie prowadzona w ramach statutem zakreślonych, oraz nie wkroczy na tory polityczne, względnie, że stowarzyszenie nie zostanie opanowane przez elementy wywrotowe.

Od tej decyzji przysługuje założycielom prawo wniesienia odwołania do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu za mojem pośrednictwem w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po dniu jej doręczenia. Starosta powiatowy wz. Ślaski mp. (H. Ślaski — Wicestarosta).

Для вияснення слід подати, що ця заборона виписана на готовому друку і тільки у відповідних місцях вписано місцевість і назву кружка.

Пояснення до заборони зайві. Коли йде про згадану там завішену читальню, то її незгідно зі статутом діяльність посягала в цьому, що на заг. зборах один з її членів підніс у дискусії, щоби члени читальні були також членами кооперативи. Тільки й усього.

Такі самі заборони дістали ще кружки в Городках та ін.

Перед недавнім часом створив тутешній Окружний Союз Кооператив збіжевий магазин для закупу і збуту збіжа, маючи на увазі прийти селянинові з поміччю у збуванні його продукту, який він примушений у приватній торговлі збувати часто-густо за безцін.

Магазин приміщено в цьому самому місці, де повних 10 літ мав такий самий магазин купець жид. Магазин цей лежить при бічній вулиці, зовсім на боці від головного тракту і вуличкою тою рідко хто йде; рух на ній, можна сказати, ніякий.

Доки не було там Союзу, попередний власник вів без ніяких перешкод цей магазин і приміщення його було без закиду й нікому не шкодило. Коли ж тільки зачав магазин вести Союз, вимоги до магазину наразі змінилися.

Наперед міська управа зажадала відповідного освітлення цього місця, де є магазин, з огляду на небезпеку. (Давніше було безпечно без освітлення). Коли цю справу полагоджено, дістав Союз на днях отсе письмо:

Starosta Powiatowy Zbaraski. Nr. A. 42. Zbaraż, dnia 22. marca 1933 r. Do Okręgowego Sojusza Kooperatyw na ręce Przewodniczącego P. Inż. Ołeksiuka w Zbarażu. Dnia 17. listopada 1934 zgłosił Okręgowy Sojuz Kooperatyw uruchomienie magazynu zbożowego w domu Izaka Landesberga, położonego przy ul. Olgi Kobylańskiej w Zbarażu.

Ponieważ dochodzenia wykazały, że prowadzenie w tym miejscu tego rodzaju przymysłu nie odpowiada wymogom art. 6. prawa przymysłowego, a w szczególności magazyn odnośny położony jest w dzielnicy bardzo gęsto zaludnionej, a zgrupowanie tam stale fur powoduje utrudnienia komunikacji i stałe zanieczyszczenie placu — przeto na zasadzie art. 131 rozp. Prez. Rzeczp. z 7. VI. 1927 o prawie przemysłowem Dz. U. Nr. 40 Dz. U. Nr. 53 poz. 468 w brzmieniu noweli z dnia 10. III. 1934 Dz. U. Nr. 40 poz. 350 zakazuję dalszego prowadzenia tego przemysłu w tym magazynie.

Od tej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego przez Starostwo w terminie dni 14, licząc od dnia następującego po doręczeniu. — Starosta powiatowy: wz. Ślaski mp. (H. Ślaski — Wicestarosta).

Словом: нема то, як поміч на кожному кроці рільникту!

Самогубство двох еміґранток.

ЛЬОНДОН, 5. 4. ПАТ. Велике враження у Льондоні викликало самогубство двох еміґранток з Німеччини, Вурм і д-р Фабіян. Лікарі ствердили, що обі німкині затроїлись вероналем. Вурм була дружиною покійного соціялістичного посла до райхстаґу Еммануїла Вурма, який був членом німецького уряду в 1918. р. Д-р Фабіян була відомою соціялістичною діячкою і вдержувала взаємини з журналістом Якобом і Веземаном. Коли прокуратор з Базилеї перед двома тижнями був у Льондоні і збирав інформації про схопленого журналіста Якоба, д-р Фабіян подала, що була його секретаркою. Льондонська преса здогадується, що еміґрантки робили заходи, щоб викрити німецьку тайну організацію у Льондоні. Тому обі скінчили самогубством під натиском законспірованого терору.

Райтер повідомляє з Базель, що ніхто з тамошніх німецьких еміґрантів не вірить у самогубство жінок Вурм і д-р Фабіян. Підчас слідства у справі схопленого журналіста Якоба подали швайцарському прокураторові цінні інформації. Німецькі еміґранти побоюються за своє життя.

Секція обох жінок відбудеться 10. квітня ц. р. Один з послів запитав у палаті громад, які заходи поробить уряд, щоб вияснити поголоски преси про це самогубство і про те, що Англія не стереже ніякого політичного злочинця. Державний секретар міністерства внутрішніх справ відповів, що секція тіл виясенить цілу справу.

Протест Німеччини в Ковні

БІЙКА СТУДЕНТІВ З ПОЛІЦІЄЮ.

РИГА, 5. 4. ПАТ. З Ковна повідомляють: Підчас протинімецьких демонстрацій дійшло до бійки між студентами і поліцією. Ректор заборонив улаштовувати віча в університеті без спеціяльного дозволу.

Німецький посол у Ковні склав міністрові закордонних справ протест з приводу протинімецьких демонстрацій.

ГУБЕРНАТОР МЕМЕЛЯ УСТУПИВ.

РИГА, 5. 4. ПАТ. Кореспондент „Сєводня" повідомляє з Ковна, що губернатор Мемеля Новакас уступив. На його місце прийде Куркавскас, голова хліборобської палати та інспектор мит.

Мін. Бенеш поїде до Москви.

МОСКВА, 5. 4. ПАТ. „Ізвестія" оголосили інтервю свого праського кореспондента з мін. Бенешом, яке дав у російській мові негайно після відїзду мін. Ідена з Праги. Мін. Бенеш заявив, що дуже вдоволений з розмов з мін. Іденом. Тому що не може вести виключно чехословацької політики, міністер мусить вести европейську політику. Мін. Бенеш висловив острах, що з огляду на ґеографічне положення кожна війна для Чехословаччини небезпечна. Інтереси Чехословаччини є тотожні з інтересами СССР, який — як підкреслив мін. Бенеш — не хоче війни і щиро бажає миру. В дальшій боротьбі за східний пакт Чехословаччина буде порозумíватись з Францією і СССР. Вкінці мін. Бенеш заявив, що одержав від ком. Літвінова запрошення поїхати до Москви, на яке згодився і скористає з нього при найближчій нагоді.

—o—

ФРАНЦІЯ ВИСИЛАЄ ВІЙСЬКО НА СХІДНИЙ КОРДОН.

ПАРИЖ, 5. 4. ПАТ. Авас повідомляє, що для змішнення південно-східного кордону вислали батальйон марокканських стрільців до Горішнього Ельзасу і два батальйони піхоти до Мецу.

МІЛІОНОВІ ЗЛОВЖИВАННЯ В ЛЕНІНГРАДІ.

МОСКВА, 5. 4. ПАТ. У Ленінграді викрили зловживання більш ніж на два міліони рублів при доставі прохарчування робітників. Арештували 63 особи. За грабіжницькі напади за помешкання розстріляли трьох бандитів.

—o—

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Засідання Комісії нової історії України при Історичній Секції НТШ.** відбудеться в понеділок, дня 8. квітня в 6-ій год. вечором у Бібліотеці НТШ.

— **Загальні Збори Т-ва „Відродження".** В суботу 6. квітня ц. р. в год. 17 (пятій) пополудні відбудуться загальні збори Українського Протиалькогольного Товариства „Відродження" в домівці Т-ва „Зоря", вул. Вірменська 25. Головна Рада Т-ва „Відродження" прохає взяти численну участь.

— **Чи можлива подорож на місяць і як собі її уявляють письменники та вчені,** — на таку цікаву тему виголосить д-р Андрій Ластовецький відчит у неділю, 7-го квітня, 6 год. попол. в салі „Бесіди". Прелеґент переповість всі „способи" подорожі на місяць, як їх подали такі письменники у своїх творах: анґлієць Вельс: „Перші люди на місяці", француз Жіль Верн: „Подорож на місяць", німець Лясвіц: „На двох планетах", німець Гайль: „Стріл у простір" і поляк Жулавський: „На срібному ґльобі". Опісля подасть до відома останні висліди наукових дослідів над можливостями подорожі на місяць. Свій відчит прелеґент ілюструватиме світлинами. Словом — це буде цікавий вечір, на якому присутні зможуть перевести годинку на гутірці на тему справді далеку від усіх земних турбот. Відчит уладжує: „Товариство письменників і журналістів ім. І. Франка".

— **Вистава мистецької реклями.** 31-го квітня відчинять у Промисловому Музею у Львові (Дзедушицьких 1) виставу оголошень, проспектів і торговельної реклями, краєвої та чужинної.

— **Про олійну малярську техніку та її розвоєві етапи** матиме в суботу 6-го ц. м. в год. 8-ій веч. відчит у салі „Української Бесіди" (вул. Рутовського 22) відомий наш мистець Михайло Осінчук. Мистець поділиться зі слухачами даними мало відомими ширшому загалові, всі, що мають олійні образи і часто не знають як із ними поводитись, щоб вони не зіпсувались, можуть скористати при цьому з деяких практичних вказівок. Відчит улаштовує Українське Т-во Прихильників Мистецтва й АНУМ. Вступ за добровільними датками.

— **Ґімназійна молодь Шевченкові.** Молодь головного заведення української ґімназії у Львові вшанувала 4. ц. м. память безсмертного Кобзаря традиційним концертом, влаштованим перед полуднем для школи, вечором для запрошеної публики. Цим разом виведено його мішаними, мужеськими і жіночими силами. Бо ґімназія має вже 60 учениць у двох коедукаційних клясах. На програму зложилися крім „Заповіту", відспіваного мішаним хором, і святочного слова (уч. Р. Глинки) фортепянова гра уч. Ом. Бучацького, скрипкова продукція уч. Т. Горникевича, дві декламації (уч. Ев. Вертипороха і Ост. Тарнавського), дві хоральні продукції та сценізована декламація „Причинна". Інструментальні продукції свідчили додатньо про музичні студії виконавців, а хорові про повважну працю диригента уч. Ст. Садовського. В драматизованій декламації „Причинна" визначилась молоденька учениця Леся Пеленська. Що в хорах жіночі голоси вийшли трохи несміло, а мужеським неставало добрих перших тенорів, ніяка дивниця, коли взяти на увагу молоденький вік співаків. Головна річ — концерт був виведений дбайливо та щиро, отже ціль — звеличати память Шевченка вповні осягнена. З цього самого приводу драматичний кружок учнів цієї ґімназії відіграє для ширшої публики в неділю 7. ц. м. в салі заведення „Невольника" Т. Шевченка, драматичні картини М. Старицького.

— **Шевченківське свято в Брюселі.** В домівці т-ва „Незалежна Україна" в Брюселі відбулося традиційне Шевченківське свято. Без огляду на тяжкі часи українська кольонія гідно відсвяткувала це свято і вшанувала нашого великого поета незлим, тихим словом.

— **Полагодження справи платень міських службовців.** Минулого четверга скінчилися переговори міської управи у Львові з працівниками громадських заведень у справі ревізії платень. Між обома сторонами прийшло до порозуміння під такими умовинами: Обнижується платні в трьох перших категоріях на 12 прц., в четвертій і п'ятій категорії на 10 прц. і в шестій, семій та восьмій на 8 прц. Функційні додатки залишаються без зміни. Зноситься 50 прц. додаток за неділі і свята. За річні трамваєві карти для родин платиться 1 зол. місячно. Службовці, що не стикаються з публикою (варстати) платять за однострої половину коштів. Трамваї курсують в перший день Різдва і Великодня від год. 13. а працівники за заняття в обох цих днях дістануть 50-процентовий додаток. Одночасно трамваєвим службовцям обіцяно в найближчому часі групові аванси, причому зміни службових приділів допускальні тільки на основі дисциплінарного слідства.

— **Обовязок обезпечення.** Найвищий Адміністраційний Трибунал розглядав довготревалий спір у справі обовязку обезпечення занятих осіб, які рівночасно мають власний варстат праці. Н. А. Тр. устійнив, що обставина, коли особа занята на основі робочого або службового відношення, має ще й власний варстат праці, не виключає обовязку обезпечувати цю особу. Обовязок цей істнує і тоді, коли власному варстатові праці занята особа присвячує переважно свій час і має з цього переважну часть доходів.

— **Нещаслива пригода при військових вправах.** У військовому суді у Львові відбулася розправа проти ппор. Т. Бобера і пор. І. Серафіна за те, що причинилися до тяжкого каліцтва двох вояків. Сталося це у вересні м. р. в Лисиничах під Львовом, де підчас вправ у будові землянки завалилася земля, причому потовкло тяжко двох вояків. Серафіна засуджено на 14 днів, а Бобера на 7 днів арешту з припиненням кари.

— **Справа вкрадених 8.000 зл.** Минулого тижня пропав у Львові без сліду возьний повітової ради Іван Сеник, забравши готівку 8.000 зол., яку мав дати до банку. В доходженнях у цій справі зайшов тепер наглий зворот. До канцелярії одного адвоката зголосилася жінка Сеника і зложила дві щадничі книжечки на 8000 зол. на покриття втрати, якої зазнала повітова рада. Самого Сеника не відшукали досі.

— **Засудили дефравдантів.** В Перемишлі відбулася судова розпрова проти війта із Сосниці Репки за спроневірення 8 тисяч зол. на шкоду громади. Репку засуджено на два роки, а громадського касієра Пинила, що теж відповідав перед судом, на півтора року вязниці.

— **Смертний присуд.** Перед трибуналом присяжних суддів у Станиславові відбулася розправа проти 27-літнього Миколи Мельника за злочин вбивства матери і намаганого вбивства сестри. Мельника засуджено на кару смерти. Засуджений приняв присуд спокійно.

— **Звід шибениці до шпиталю.** В пятницю рано мали в Ряшеві повісити бандита Гавр. Чехуру, який вбив начальника суду Кшоса. Коли вязничні сторожі завязали Чехурі очі й руки він дістав нервового потрясения, сполученого з серцевим недомаганням. Колиж Чехуру віддали катові Брайнові, він упав непритомний на землю. Кат сказав, що не може повісити бандита в такому стані. Лікарі ствердили, що Чехура тяжко хворий і годі знати, коли він видужає. Після порозуміння зі шефом прокуратури відложили екзекуцію на неозначений час. Чехуру відставили до шпиталю.

— **Бандитизм у совітській Росії.** Совітська влада оголосила комунікат, що 22. ц. м. на філію державного банку в Камянці на Поділлі напали бандити і застрілили касієра та ранили тяжко двох урядовців. За кілька днів бандитів арештовано, а саме шістьох у Києві а чотирьох у Москві. Їх перевезли до Камянця, де засудили їх на смерть і розстріляли. В часі від 20. березня до 2. квітня ц. р. страчено в совітській Росії 41 осіб за бандитизм.

— **Чоловік, що говорив 58 мовами.** В Рейкявіку, столиці Ісляндії, помер на днях 72-літній крамар Оляф Ерікзон, знаний з того, що говорив 58 мовами. Від молодих літ присвячував кожну вільну хвилину вивчуванню чужих мов. В 30-му році життя знав уже 24 мови у слові та письмі. Пізніше довів до того, що говорив 58 мовами. Таке величезне знання мов Ерікзон здобув незвичайним способом. Не маючи грошей, щоби купувати собі граматики, чи інші книжки, або оплачувати вчителів, він застоював у пристані, дожидаючи чужинців. Підставове знання мов він присвоював собі заздалегідь з позичених підручників. Коли приплив якийсь корабель, він старався говорити з людьми з чужих країв, прислухувався їхній вимові, присвоював собі їх фрази і т. п. Таким чином Ерікзон стався дуже популярним у порті і чужинні моряки розмовляли з ним дуже радо та заприязнювалися, втішені, що можуть з тим ісляндцем говорити рідною мовою. Капітани люксусових пасажирських кораблів, що приїздили до Рейкявіку, все звертали увагу на „вченого крамаря" і поручали його своїм пасажирам. Ерікзона вживали за товмача і провідника для чужинців, причому він незле заробляв. Часом завдяки йому в порті виходили цікаві сцени. Якийсь бразилієць при помочі Ерікзона оповідав якомусь японцеві веселу анекдоту. Ерікзон оповідав цю анекдоту дальше присутнім англійцям, французам, італійцям, грекам і т. д. у їхніх рідних мовах. Тоді цілі гурти ріжних чужинців вибухали сміхом, а вкінці сміх захоплював усіх подорожних у порті. Цікаве, що при своїх великих доходах, які мав як товмач, Ерікзон вів дальше свою крамницю, мовлячи: „Крамарство це мій фах. Все інше тільки приємність".

— **Міжнародня світова вистава в Брюселі** буде відкрита дня 1. травня ц. р. Гарне положення вистави, чудесні павільони, велика участь европейських держав притягнуть велику кількість чужинців, тим більше, що спадок вартости бельгійського франка дозволить багатьом малим коштом відвідати виставу досягнень світової культури. Слід зазначити нашим землякам, що краще відвідати виставу з кінцем червня або з початком липня, бо багато павільонів буде викінчених десь на початку липня. Докладні інформації в цій справі подасть радо українська кольонія. Звертатись під адресою: Т-во „Незалежна Україна", 39, Rue Aviateur Thieffry, Tél.: 34.14.70 — Bruxelles.

— **Ріжні вістки.** Бюджет південної Ірляндії за минулий фінансовий рік закінчився дефіцитом на 2 міл. 432.811 фунт. ст. — Совітський уряд купив у Голяндії, Швеції та Норвеґії 24 торговельних пароплавів. — У Тиролі арештувала інсбрукська поліція більш як 50 комуністів; найшли тайну друкарню і летучки. — У Лінці вибудують найбільшу в Австрії висильну радіостацію. — Відомий віденський різьбар Ганіш Консе робить плякетові різьби мадяр. регента Горті з нагоди 15-літнього його урядування та премієр-міністра Ґембеша. — У Румунії в м. Крайова померла 123-літня жінка Йоганна Крету, що ніколи не була хора. — Найбільший корабель Атлянтійського Океану „Мавретанія", що 20 літ служив як пасажирський пароплав корабельної лінії Кюнард, проданий у Ґлязґові на метал за 80.000 фунт. шт.; коштував він 3 міл. фунт. — У Берліні засудили на смерть 24-літню Шарльоту Юнеман за те, що голодом свідомо заморила своїх троє дітей, забравши зі собою 44 марки на кількаденну забаву; коли вона вернулась додому, заперті діти вже повмирали.

ДИВОГЛЯДИ.

ЯК І ХТО ДІСТАЄ ПЕНСІЮ.

Пишуть нам: Професор держ. ґімназії в Бережанах Г. З. по двократній судовій розправі засуджений за хабарництво на 1 рік вязниці відбув свою кару 6 місяців у Львові, бо других 6 місяців дарували йому на підставі амнестії з 1932. р. Коли відсидів кару, зявився в березні 1935. р. в Бережанах і дістав з державної каси около 2.000 зол. титулом своєї пенсії, а на першого квітня вислали йому до Львова пенсію за той сам місяць. Насувається питання, чи це відшкодування за відбуту кару, чи може що інше... І чи це сталось на підставі старої чи може нової конституції?

КІНО І ХІРУРҐІЯ.

У Голівуді появився хірурґ В. Дж. Тейльор, що у своїй клініці перешиває, перерізує і переробляє губи. Він вивчив тайну фотоґенічних усмішок і часто дуже незначним розрізом змінює вигляд обличчя так, що артист або артистка набирають зовсім іншого вислову, потрібного для цікавих роль.

БІДА З ГРІШМИ.

Славний магараджа з Непалю, що мав більше грошей, ніж може їх протратити на власні потреби, вибрався на французьку Рівієру, щоб там прожити якийсь час широко. Денно має він 200.000 фр. доходу. Наняв один поверх для себе в найдорожчому готелі, другий для своєї служби, третій для своїх гостей. Спровадив із Парижа кілька найкращих авт, давав щодня бенкети. Все це було за мало. Тоді рішив він поїхати до салі гри у Монте Карльо. Там найлекше можна видати багато грошей. Але релігія магараджі дозволяє йому грати тільки 5 днів на рік. Грав зараз першого дня як непритомний, або як пяний московський купець. І виграв 500.000 франків. Це так його перелякало, що рішив невідкличино покинути Рівієру і виїхав до Льондону. Фунт штерлінґів стоїть вище і там лекше видати свій щоденний прибуток.

—o—

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „МОСКОВСЬКІ НОЧІ".

Фільма зроблена ще минулого року в Парижі. Тема запозичена з повісти відомого письменника Пера Бенуа, автора „Атлянтиди" і „Кеніґсмарк", повістей, що їх уже спопуляризував екран. Повість ця досі неоголошена. Режисерував фільму росіянин Ґрановський. Головні ролі мають у ній французький траґік Гаррі Бор, відомий із „Нуждарів" і „Давида Ґольдера", поруч нього дві відомі артистки Аннебеля та Опітеллі.

Акція йде в початках світової війни. Зруйнована аристократка хоче видати заміж свою молоденьку доньку за старого міліонера-купця, великого військового доставця муки. Донька закохується у молодому капітанові, доглядаючи його у шпиталі. Паралельно йде шпигунська інтриґа — німці викрадають російські пляни з ґенерального штабу. Кохання, гроші, державна зрада — все це складається у двох-трьох моментах на кримінальний сюжет. Сцени у московських ресторанах з шампаном і циганською музикою — знаємо. Гаррі Бор як завсіди має два-три незвичайні моменти у фільмі, в якій майже жертвує своїм талантом; його тип московського купця — капітальний. Наватал фільма непогана, хоч пересічна. „Геппіенд" приходить так несподівано, що [illegible] завузленого сюжету.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Посвячення нової церкви в Перемишлі. В найближчу неділю 7. ц. м. відбудеться в Перемишлі на Засяню посвячення новоздвигненої церкви оо. Василіян, якого довершить після архиерейської Служби Божої Преосв. Йосафат Коциловський. Будова тої церкви на Засяню, де колись істнували аж чотири наші церкви і де її потребу відчували широкі круги населення вже здавна дуже сильно, тягнулася три роки. А завершено ту будову в розмірно недовгому часі не тільки завдяки просто подивугідній енергії ігумена монастиря оо. Василіян о. д-ра Чеслея, але й завдяки великій жертвенности всього перемиського українського громадянства, яке все радо спішило з датками на ту ціль. Багато допомогли при будові й селяни з довколичних місцевостей, що давали безплатно працю своїх рук, фіри для звоження цегли й піску тощо. Вага новозбудованої церкви ще й у тому, що в її сутеринах виправлено велику салю, призначену на відчити, концерти, збори і всякі інші католицькі імпрези. Тому посвячення церкви на Засяню буде великим святом не тільки того передмістя, але й святом цілого престольного Перемишля і всієї Перемиської Землі.

По Загальних Зборах „Української Щадниці" і „Віри". Дня 14. березня ц. р. відбулися річні Загальні Збори „Української Щадниці" при численній участи членів та гостей зі Львова в особах д-ра Ст. Федака і дир. Д. Корениця. Збори мали наскрізь діловий хід. По річевих виводах та звідомах пп. Федака, Загайкевича, Полдуського і Корениця піднесено згідно з правдою великі заслуги наших провідних духовних кругів усіх трьох епархій і при основанні і при дальшій підтримці цієї преважної установи з пупілярним забезпеченням української установи. Щоб поглибити довіря тих високих і впливових одиниць до „Української Щадниці", поробили Загальні Збори деякі доцільні персональні зміни в часі в надзірній Раді. Віддавна довголітній

член управи надр. Дмохоський з причини поважного віку та заслужений довголітній директор бюр і член управи д. Сидір Білинський з причини переходу на емеритуру — як останній член-основник, перемучений працею і знеохочений дрібними закидами. Річева і поважна дискусія виснила правильність діловодства, а вибір довірених людей із кругів близьких духовному проводові велить сподіватися, що „Українська Щадниця“ піде скорою ходою до найкращого розвитку, чого їй для добра українського народу всі бажають! Слід підкреслити, що по цих Загальних Зборах настало успокоєння серед громадянства; це теж запорука, що члени найшли правильний шлях розвязки і цим причинилися до піднесення давньої слави і престіжу „Української Щадниці“. — Під тим самим кутом відбулися 19. березня Загальні Збори найстаршої української фін. установи: Українського Коопер. Банку „Віра“. Підхід до персональних змін пішов по тому самому психічному наставленні, що й у Щадниці. Змінено бувших членів людьми, що стоять при кермі реліг.-нац. життя і дають теж запоруку якнайкращого розвитку „Віри“ на будуче. Я. ой.

—o—

СПОРТ.

ЧОРНІ — УКРАЇНА.

Перші змагання в цьому сезоні за мистецтво Окр. Ліги між цими дружинами відбудуться в неділю 7. ц. м. на грищі Погоні. Початок: год. 10.30 передпол. Попередять змагання резерв.

КОМУНІКАТ Ч. 3 СУБРЕФЕРАТУ КОПАНОГО МЯЧА ЛЬВІВ. ОКРУГИ.

1) 10. квітня в год. 7. веч. у домівці У. С. С. відбудеться теоретичний вишкіл у поривиці для копунів. Обовязкова приявність усіх копунів.

2) Пересувається речинець підготовних весняних змагань для копунів з дня 7. квітня на день 21. квітня на площі Сокола-Батька з такою програмою: 1) Мет буллавкою. 2) Дружинове перетягання линвою. 3) Скок у далечінь. 4) Штафета 10 × 100.

ЗА СУБРЕФЕРАТ К. М.:

М. Вербицький, голова. В. Повзанюк, секретар.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Степан Смаль-Стоцький: Т. ШЕВЧЕНКО. Інтерпретації. Варшава 1934. Праці Українського Наукового Інституту. Стор. 240, ф. 4-о.

Григорій Косинка: ТЕМНА НІЧ і інші оповідання. З передмовою Л. Нигрицького. Львів 1935. Українська Бібліотека. Вид. І. Тиктора. Ст. 125.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, популярно-науковий місячник Т-ва „Просвіта“. Ч. 4. Львів, квітень 1935. Зміст: М. Андрусяк: Микола Костомарів, у пядесятьліття смерти (1 портрет). — М. Костомарів: Із „Книги Битія українського народу“. — Хемічна війна в комахоовадів. — Василь Вериниволя: Сімсот пядесять років тому. — Із „Слова о полку Ігоревім“: 1. Битва на Каялі (в оригіналі й перекладі Т. Шевченка); 2. Плач Ярославни (переклад П. Мирного). — Василь Пачовський: Невмирущість „Слова о полку Ігореві“ для теперішности. — М. Бой-ко: Про справжній вигляд Ісуса Христа (2 обр.). — Гагілки в Підбірцях коло Львова. — Літній і зимовий сон кажанів (лиликів). — Василь Пачовський: Писанки, вицвіт старовинної культури (13 обр.). — В. Стасів: Водопади Ніагари (6 обр. і 2 мапки). — Ярина Сімович: Про золотуху (1 обр.). — Ол. Цинкаловський: Старе деревяне церковне мистецтво на Волині (4 обр.). — Гр. Бобяк: Часник — свята ростина. — А. Андрієнко: Що бачила і чула стара груша (про садження овочевих дерев). — Б. Антоневич: Реформа сучасної руханки (1 портр.). — А. Лотоцький: „Сонцелов“ (1 обр.). — Фр. Коковський: Нові приписи про поруку. — А. Ластовецький: Що таке „атмо-“ або „дифракція“ хвиль. — Е. Жарський: Малі як пара виноградy... линики звірятка (3 обр.). — Ю. Соневицький: Малі як пара винограду. — І качки стають модерні. — В. Дорошенко: Марко Кропивницький (1 портр.). — В. Дерновчаки. — Бібліографія. — Додаток: Павло Алепський: Подорож патріярха Макара (далі буде).

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва науки й громадського життя. Львів, квітень 1935. Р. III. Кн. 4. Зміст: Л. Мосендз: Замок. Евген Маланюк: Сонет. Оксана Печеніг: * * *. Альберт Самен: (пер. Ю. Клен) Поезії. Альдоз Гекслі: Портрет. Д-р В. Бірчак: Нафтова комісія У. Н. Ради. Юрій Липа: Сіра, жовта і червона. М. Мухин: Тіні незабутих предків. Герберт Н. Касон: Британський успіх. Ст. Лупик: Вистава М. Глущенка; Е. Лович: Гітлєр. Евген Маланюк: Наступ Мікробів. О. В. Четверта Росія. Devius: Нарід без простору. О. Думін: Стрілецькі „двацятки“. М. Л.: З пресового фільму. Бібліографія.

РІДНА МОВА, науково-популярний місячник. Варшава, квітень 1935. Р. III. ч. 4.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Львів, квітень 1935. Р. XIV Ч. 9.

ДЗВІНОЧОК, часопис для українських дітей. Львів, квітень 1935. Р. V. Ч. 42.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для українського жіноцтва. Коломия. 1. квітня 1935. Р. XI. Ч. 7.

ЖІНОЧА ВОЛЯ, часопис для сільських господинь. Коломия, 1. квітня 1935. Р. IV. Ч. 7.

НОВА СКИБА, вістник філії „Сільського Господаря“ в Луцьку. Луцьк, 25. лютого 1935. Р. III. Ч. 2.

ORIENS. dwumiesięcznik poświęcony sprawom religijnym Wschodu. Kraków, 1935. Rocznik 3, zeszyt 2. za marzec—kwiecień.

PRZEGLĄD SPOŁECZNY. Lwów, marzec 1935. R. IX Nr. III.

MORZE, organ Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Warszawa kwiecień 1935. R. XII. № 4.

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 6. IV. год. 7·30 веч. „Небожеська комедія“. Премієра.

Неділя, 7. IV. год. 3·30 веч. „Переносини“.

Неділя, 7. IV. год. 7·30 веч. „Небожеська комедія“.

Театр Різнородностей.

Субота, 6. IV. год. 7·30 веч. „Подружжий мечт“.

Неділя, 7. IV. год. 7·30 веч. „Подружжий мечт“.

Кіна.

АДРІЯ: „Поза мурами монастиря“ та додаток.
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія“.
АТЛЯНТИК: „Московські ночі“.
ВАНДА: „Брат дявола“, „Білий шлях“.
ГРАЖИНА: „Вероніка“ (Фр. Гаaverage Ґаль).
КАСІНО: „Весела вдова“ оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Мекдональд).
КОЛІСЕЙ: „Гвіски та долари“ та ревія.
КОПЕРНИК: „Клеопатра“ та найновіший тижневик.
МАРУСЕНЬКА: „Божок південних вод“, „Леді Лю“.
МІРАЖ: „Танець кохання“, „Чи Люцина то дівчина“.
МУЗА: „Весняна парада“ (Фр. Ґаль).
ПАКС: „Історія душі“, Тижн. ПАТ-а.
ПАЛЯС: „Антко-поліцийстер“ (Дима).
ПАН: „Кохання Фрайляйн Доктор“, „Створена до цілування“.
РАЙ: „Каріока“.
СВІТ: „Мікі Маус“, „Новочасний Робінзон Крузо“.
СОНЦЕ: „Прощання зі зброєю“ та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Весела Зузанна“ та ревія Передсвяточні усміхи“.
УТІХА: „Буритель“ і ревія.
ХИМЕРА: „Світ іде вперед“.

Закордонне радіо.

Субота, 6. квітня 1935.

Відень (506,8) 18·15 Нар. пісоньки, 19·05 Веселі пісні, 20·00, 21·15 Ювил. концерт із Концертгавзсаль, 20·10 Клясичні оперетки, 22·00 Суч. оперетка, **Братислава** (298,8) 17·20 Квіти Словаччини (дуети в супр. форт.), **Брно** (325,4) 17·50 Нім. композитори в Чехії, **Кошиці** (259,1) **Укр. нар. пісні** (вик. Ярош в супр. форт.), **Прага** (470,2) 15·55 Легка музика, 17·20 Арії в супр. форт., 19·15 Військ. орх., **Білгород** (437,3) 13·15, 18·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 17·30 Лотиська музика, 19·00 Концерт, 20·10 Вес. вечір, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 20·15 Вес. вечір, **Кельн** (455,9) 16·00 Веспополудне (райнське тріо, спів, муз.), **Мінхен** (405,4) 12·00 Вок.-муз. концерт, 15·15 Моцартові твори, 19·35 „Вільний стрілець“ оп. Вебера, **Будапешт** (550,5) 13·30, 17·30, 20·00 Концерт, 22·30 Циг. музика, **Мілляно** (368,6) 11·30, 13·10 Легка музика, 17·00 Концерт у честь Баха, 20·50 „Фавст“ оп. Гунода, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт, 21·00 Опера.

Неділя, 7. квітня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 13·00 Музика всього світа, 15·45 Югосл. камер. музика, 19·20 Форт. ресіталь, **Братислава** (298,8) 20·40 „Вовкудак“ оп. Конрадія, **Прага** (470,2) 11·00 Квартет, 12·15 **Париж** (1648) 19·00 Радіоцирк, 20·00 „Метр Вольфрам“ оп. Раєра, **Берлін** (19·00 Музика, 19·15 Лотиська музика, 20·30 Иоланта“ оп. Чайковського, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·30 Перли югосл. нар. пісень, 20·00 Оп. музика, **Кельн** (455,9) 12·30 Діт. хор, 17·30 Музика, 19·00 „Фіделіо“ оп. Бетовена, **Ляйпціг** (382,2) 11·30 Кантата Баха „Майн Гот ві лянг, ах лянге“, 17·30 Нім., італ. і рос. пісні (Кадерле бас), **Мінхен** (405,4) 10·35 Форт. твори, 13·00 Муз. поранок, 17·50 Квінтет ф-моль Брамса, 20·00 Пятьсот літ розр. музики, **Будапешт** (550,5) 15·00 Скрипка, 20·00 Вок. концерт, 21·30 Концерт, **Міляно** (368,6 17·00 Концерт, **Рим** 420,8) 20·45 „Блакитний мазур“ оп. Легара.

Львівське радіо.

Субота, 6. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд. 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Композитори виконавці власних творів (гр. пл.), 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Військ. орх., 13·45 Концерт орх., 15·30 Рецитації прози, 15·45 Концерт малої орхестри, 16·30 Техн. скринька, 16·45 Форт. ресіталь, 17·00 Богослуження з Гострої Брами в Вильні, 17·50 Прир. гутірка „Тайна лиликів“, 18·00 Театр Уяви: „Весь світ Петруньці помагає“ (авд. для дітей), 18·30 Жіночі часописи, 18·30 Мист. й культ. життя, 18·45 Реклям. концерт, 19·00 Гр. пл., 19·15 Боротьба за творчий Львів, 19·25 Концерт мандоліністів, 19·45 Акт. фейлетон, 19·55 На веселій львівській хвилі, 20·25 Веч. денник, 20·35—0·30 Трансм. з Міляна з Театру „Ля Скаля“: „Фавст“ оп. Гунода; в перервах: ок. 20·53 „Зоперований Фавст Гетого“, ок. 22·02 Рецитації з „Фавста“ в перекл. Зегалдовича, ок. 22·57 „Як працює Польська Академія Літератури“.

Неділя, 7. квітня 1935.

9·00 Ранішня авд., 11·0 Богослуження, муз. і пісні з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сільська рерум, театр. репертуар, 14·00 Найгарніша гр. пл., 15·00 Нар. обрядовий рік (квітень) із муз. ілюстрацією, 15·12 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Гр. пл., 15·45 Що треба знати про плекання ростин, 16·00 Концерт солістів (муз. спів), 17·00 Концерт сальон. музики, 17·35 „Нора“ оповідання для ст. дітей, 17·50 Культ. щоденного життя: „Спортовець“, 18·00 Популярні вальси з гр. пл., 18·20 Концерт підльвівських нар. хорів, 18·45 Життя молоді, 19·08 Муз. мозаїка з гр. пл. 19·45 Серед мазурських озер, 20·00 Почипаємо сезон коп. мяча, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Льожа Глум., 21·30 Що читати, 21·45, Гр. пл., 22·00 Спорт. вістки, 22·05 Реклям. концерт, 22·15 Симф. концерт (муз. сп.), 23·05 Боксерські фінали.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·40—25·70, австр. шілінги 98·00—99·50, чеські корони 21·60—21·90, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·50—44·50.

Золото: Доляри 8·93—9·00, Франки фр. 34·20—34·50, Дукати 81·70—82·30, Корони 36·30—36·80, Рублі 46·00—47·50. 1 гр. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·32, Рублі 1·40, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премівки.

Долярівки 53·00—54·50, Інвестиційні 108·00—112·00, Будівельна 45·50—47·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 6. квітня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·50 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·25—2·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 6. квітня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	І. кл.	„	0·90 „
Старі „	„	„	0·75 „
Підгодов. индики	„	„	1·10 „
„ индички	„	„	1·30 „
Пантарки	„	„	1·30 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

На голодуючих Яворівщині зложили члени редакції і адміністрації „Діла“ в золотих: В. Мудрий 4, І. Німчук 4, І. Рудницький 4, Д-р М. Рудницький 3, О. Кузьма 3, В. Несторович 3, М. Хомяк 2, Ол. Костик 4, Р. Голіян 3, Анат. Курдидик 3, Д-р В. Котецький 3, Вол. Гарух 3, Мих. Коссак 2, О. Вальківна 2, М. Рудек 2, М. Диківна 1, Е. Мартинчук 1, Ст. Нидза 2, Р. Купчинський 2, о. Д. Лопатинський 3. Разом 54 зол. — Члени кружка Союзу Українок на Личакові 15·50, Мих. Царевич 5, Українська каса на Личакові 20, інж. Ю. Мудрак 5, Гена Гольдфельд 2, Анна Барґер 2, Киприян Білинський 5, Стефанія Храплива 5.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.